

BACHADON MIOMASI

*Pardayeva Munavvar**Bahodirova Mohichehra**Alfraganus universiteti tibbiyot fakulteti**Davolash ishi yo'nalishi 3-kurs talabalari*

Annotatsiya: Bachadon miomasi — sabablari, tashxislash, konservativ va operativ davolash, asoratlari

Bachadon miomasi har qanday ayolni qo'rqidatigan tashxis. Ultratovush diagnostikasi shifokorining bunday qarori hatto eng bardoshli ayollarni ham vahimaga tushiradi. Biroq, birdan mioma xavfidan xavotir olmaslik kerak. Birinchidan, navbatdagi menstrual siklda boshqa mutaxassisga murojaat qilish va ultratovush tekshiruvni (UZI) takrorlash kerak. Bachadon miomasi nima, u nima uchun paydo bo'ladi, miomani konservativ va jarrohlik usullari bilan davolash va uning qanday alomatlar mavjud? Bu haqida batafsil to'xtalib o'tamiz.

Kalit so'zlar: profilaktika, gormanal buzilish, ultratovush diagnostikasi, bachadon miomasi.

Kirish: Bachadon miomasi — bachadon yoki bachadon bo'yni devoridagi yaxshi sifatli neoplazmadir (o'sma). Bundan tashqari, bu kasallik ba'zan fibromioma, leyomioma deb ham ataladi. Ko'pgina hollarda miomaning bachadondagi ko'p o'choqlari mavjud, ularning har birining o'lchamlari bir necha millimetrdan bir necha santimetr gacha o'zgarib turadi. Mioma o'lchamlarini ifodalash uchun, ginekologlar homiladorlikning turli davrlaridagi (haftalarda) ayollar bachadonning kattaligi bilan qiyosiy o'lchovdan foydalanadilar.

Mioma turi O'sma joylashuvi

Subseroz mioma Mioma bachadonni boshqa kichik tos a'zolaridan ajratib turuvchi seroz qobiq ostida, bachadonning tashqi tomonida joylashgan bo'ladi.

Interstitsial (mushak ichi) mioma O'sma bachadon mushak qavatining o'rtasida joylashgan.

Submukoz (shilliq osti) mioma Neoplazma bachadonning shilliq yuzasi ostida joylashgan bo'lib, uning bo'shlig'iga chiqib turadi.

Asosiy qism:

Miomalar odatda bachadon ichidagi joylashuviga qarab toifalarga bo'linadi:

Intramural mioma: Ular bachadonning mushak devorida o'sadi.

Submukozal miomalar: Ular bachadon bo'shlig'iga chiqadi.

Subserosal miomalar: Ular bachadonning tashqi yuzasidan tarqaladi.

Bachadon miomasi paydo bo'lish sabablari: Ko'pincha bachadon miomasi

rivojlanishi ayollarda gormonal buzilishlar bilan bog'liq, ayniqsa estrogen konsentratsiyasi ortishi bilan. Ushbu gormonal buzilish ko'proq reproduktiv davrdagi yosh ayollar uchun xos hisoblanadi. Menopauza vaqtida estrogen gormonlarining tabiiy kamayishi tufayli bachadon miomasi o'z-o'zidan, davolashdan qat'iy nazar, yo'qolib ketishi mumkin. Bundan tashqari, bachadon miomasining sabablari quyidagilardan iborat bo'lishi mumkin:

Irsiy moyillik, Gormonal buzilishlar, Adenomioz, Jinsiy a'zolarida yallig'lanish jarayoni, Modda almashinuvi kasalliklari (qandli diabet, shu jumladan), Surunkali tizimli kasalliklar, Kamharakat hayot tarzi, ortiqcha vazn, Surunkali stress holati, Abortning ta'siri, intrauterin (bachadon ichi) kontratseptivlarni qo'llash, Jinsiy hayot bilan bog'liq norozilik (jinsiy aloqada anorgazmiya).

Gormonal kasalliklar

Mioma — gormonga bog'liq bo'lgan kasallikdir. Organizmda ayol gormonlari darajasi past bo'lganda, ya'ni jinsiy balog'atga yetishdan oldin va klimaks davriga kirgach, bachadon miomasi rivojlanishi ehtimoli juda kamdir. Estrogen gormonlar konsentratsiyasining me'yoridan ortiqqligi mioma rivojlanishiga olib keladi.

Biroq, inson organizmida barcha gormonlar o'zaro bog'liqligini ham inobatga olish kerak va ko'pincha bachadon miomasi nafaqat estrogen konsentratsiyasining yuqoriligi, balki ayol jinsiy tizimining barcha gormonlari nozik muvozanatning buzilishi sabab paydo bo'lishi mumkin. Inson organizmida endogen estrogenga o'xshash moddalar aniqlangan va bachadon miomasi ularga huddi estrogenlarga kabi sezuvchanlikka egadir. Ushbu moddalar ksenoestrogenlar deyiladi va ularning mavjudligi, shuningdek, o'sma shakllanishiga turki bo'lishi mumkin.

Homiladorlik, tug'ish, abortlar soni

Mioma shakllanishi sababchisi sifatida gormonal o'zgarishlarning differentsial tashxisida ko'plab omillar hisobga olinadi, masalan, ayol menstrual davrining boshlanishi, menstrual siklning o'rtacha davomiyligi, homiladorliklar, tug'ruqlar soni, emizish muddati va umuman uning mavjudligi. Statistika ko'ra, kamida bitta farzand tuqqan ayollarda anamnezida tug'uqlar bo'lmagan ayollarga nisbatan miomaning paydo bo'lishi ehtimoli ancha past bo'ladi.

Bachadon miomasi belgilari: Bachadon miomasining rivojlanishi dastlab belgilarsiz kechadi. Keyingi bosqichlarda, bachadon miomasi tashxisi qo'yilganda, alomatlar odatda quyidagicha bo'ladi:

Kuchli siklik qon ketish;

Uzoq muddatli og'riqlar;

Homila tushishi;

Ichak va siydik pufagidagi muammolar;

Anemiya.

Bachadon miomasini davolash: So'nggi yillarda turli xil davolash usullarining

kombinatsiyasi qo'llanilmoqda, ular orasida: terapiya, apparatli davolash, jarrohlik.

Fertil ayollarni davolash dasturining asosiy maqsadi bachadonni saqlab qolish va homilador bo'lish imkoniyatidir. Agar bachadon miomasi juda katta bo'lmasa, operatsiya o'tkazilmaydi, gormon terapiyasi, EMA va FUz-ablatsiya usullari, o'simlik dori-darmonlari, girudoterapiya qo'llaniladi.

Agar ushbu usullar samarasiz bo'lsa, bachadon miomasini olib tashlash (miyomektomiya) odatda laparoskopiya yordamida amalga oshiriladi.

Murakkab holatlarda yoki mioma oyoqlarini burish paytida, shoshilinch davolanish zarur bo'lganda, gisterektomiya qo'llaniladi, bu esa ayolni farzand ko'rish imkoniyatidan mahrum qiladi. Shu bilan birga, bu bugungi kunda miomani to'liq davolashning yagona usuli.

Miyomatoz tugunlarning rivojlanishi bachadonni olib tashlash zaruratiga olib kelishi mumkin. Mioma oyog'ining burilishi peritonitni keltirib chiqaradi, bu homiladorlik paytida bolani nobud bo'lishiga va onaning hayotiga tahdid solishiga olib keladi. Davolash amalga oshirilmagan bachadon miomasi sarkomaga aylanishi, buyraklarning normal faoliyatini buzishi va endometrioz dinamikasini tezlashtirishi mumkin

Xavf guruhi: 35 yoshdan oshgan, jinsiy aloqasi qilmaydigan, abort qilgan, boshqa kasalliklarga chalingan yoki gormonal kasalliklarga chalingan ayollar xavf ostida hisoblanadi.

Oldini olish

Muntazam ginekologik nazorat;

Abortni minimallashtirish;

Jismoniy faollik.

Bachadon miomasi uchun xavf omillari:

Reproduktiv yoshdagi har bir kishi miomani rivojlanishi mumkin bo'lsa-da, bir nechta xavf omillari ehtimolini oshirishi mumkin:

Irq: qora tanlilar statistik ma'lumotlarga ko'ra, oq rangli hamkasblariga qaraganda miomani erta va jiddiyroq rivojlanishiga moyil.

Oila tarixi: Miomaning oilada kelib chiqishi insonning xavfini oshirishi mumkin.

Yoshi: Hayz ko'rishning yoshligidan boshlanishi, semirish, D vitaminining past darajasi va dietani tanlash, shu jumladan qizil go'shtni ko'p iste'mol qilish mioma rivojlanishiga ta'sir qilishi mumkin.

Spirтли ichimliklarni iste'mol qilish: Spirтли ichimliklarni, ayniqsa pivoni ko'proq iste'mol qilish ham xavfni oshirishi mumkin.

Bachadon miomasining aniq sabablari noma'lum bo'lib qolmoqda, ammo ularning rivojlanishiga bir qancha omillar yordam berishi mumkin:

Genetik o'zgarishlar: Mioma ko'pincha oddiy bachadon mushak hujayralaridan farq qiladigan genetik o'zgarishlarni o'z ichiga oladi.

Gormonal ta'sir: estrogen va progesteron, hayz davrida bachadon shilliq qavatini rag'batlantiradigan gormonlar, mioma o'sishiga yordam beradi, deb ishoniladi.

Xulosa: Bachadon miomasi ayollar orasida keng tarqalgan ginekologik kasalliklardan biri bo'lib, asosan gormonal muvozanatning buzilishi natijasida kelib chiqadi. Kasallikning dastlabki bosqichlarida belgilsiz kechishi tufayli uni erta aniqlash uchun muntazam ravishda ginekologik ko'rikdan o'tish muhim ahamiyatga ega.

Zamonaviy tibbiyotda miomani davolashda konservativ (gormon terapiyasi, apparatli usullar) va jarrohlik (miyomektomiya, gisterektomiya) yondashuvlar qo'llaniladi.

Ayollar uchun eng muhim jihat — kasallikni erta bosqichda aniqlash, sog'lom turmush tarziga amal qilish, stressni kamaytirish va jismoniy faollikni oshirishdir. Shuningdek, o'z vaqtida shifokor tavsiyalariga rioya qilish bachadon miomasining oldini olish va sog'lom onalikni ta'minlashda muhim o'rin tutadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Бобоева Н., Ayollar reproduktiv salomatligi asoslari, Toshkent, 2020.
2. Internet manbasi: www.medicinform.net
3. Internet manbasi: www.who.int
4. А.Х. Акимова, Акушерство и гинекология, Москва, 2021.